

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 05/03/2024 10:11
Sayı: E-120.07.03-1391993
100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

7/6967
GK 63

ACELE

Sayı : E-72079556-610-10533752

Konu : Soru Önergeleri (7/6967)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2023 tarihli ve 1339794 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Erzurum Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6967 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/6967 Cevap Metni (3 Sayfa)

**Erzurum Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ'a Ait 7/6967 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Tüm sosyal araştırmalarda olduğu gibi engellilikle ilgili verilerin toplanmasında nüfus sayımları, örneklem araştırmaları ve idari kayıtlardan yararlanılmaktadır. Engelli bireylere ilişkin verilerin anket aracılığı ile uygulanan sıklık araştırmalarının yanı sıra en güncel ve hizmet odaklı veriler, idari kayıtlarla Sağlık Bakanlığınca tutulmaktadır. Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı arasından imzalanan protokol ile Ulusal Engelli Veri Sistemi oluşturulmuş olup; Engelliler İçin Sağlık Kurulu Raporu olan tüm bireylere ilişkin verilere Ulusal Engelli Veri Tabanından ulaşabilmektedir. Ulusal Engelli Veri Sisteminde Aralık 2023 itibarıyla 3.397.600 engelli vatandaşımız kayıtlıdır.

Bakanlığımız bünyesinde yatılı ve gündüzlü hizmet sunan bakım, rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerimizde engelli kadın ve kız çocuklarına cinsiyet ve yaş grubuna göre kuruluşlarımızda hizmet verilmektedir. Bakanlığımız tarafından yürütülen hizmetlerin, plan ve programların yer aldığı raporlar aracılığıyla mevcut istatistiki bilgiler periyodik olarak düzenlenmekte ve internet sitesinde yayınlanmaktadır. Sunulan hizmetler ve sosyal yardımlara ilişkin veriler Bakanlığımız bünyesinde cinsiyet, yaş ve engel grubuna göre ayrıştırılmış bir şekilde raporlanmaktadır.

Engelli vatandaşlarımızın il tercihleri yoksa sıra beklemeksizin yerleştirilmeleri yapılmaktadır.

2019-2023 yıllarını kapsayan aylık olarak düzenlenen Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü internet sitesi istatistikler bölümünden takip edilebilmektedir.

Soru önergesinde talep edilen engelli sayısı, yaş, cinsiyet dağılımı, evde bakım yardımından yararlanan engelli sayısı, resmi ve özel bakım ve rehabilitasyon merkezleri sayısı, kapasiteleri, ve hizmet alanların sayısı vb. istatistiki veriler söz konusu istatistiklerde yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü" başlıklı 53.maddesi uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarının %3 oranında engelli istihdam etme yükümlülüğü vardır. 2011 yılında anılan maddede yapılan değişiklik ile, engelli bireylerin kamuda memur ve işçi olarak istihdamlarının teşvik edilmesi amacıyla engellilerin merkezi sınav ve kura ile devlet memuru olmalarına imkân tanınmıştır.

Bu kapsamda 2012 yılından günümüze iki yılda bir olmak üzere altı kez merkezi sınav (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı-EKPSS) düzenlenmiştir. Merkezi sınav uygulamasının getirdiği avantajlardan birisi de kadınlar aleyhine oluşabilecek ayrımcı yaklaşımların önüne geçilmesidir.

Mevzuatta ve uygulamada alınan tedbirler yoluyla kamuda çalışan engelli memur sayısında gözle görünür bir artış sağlanmış; 2002 yılında 5.777 olan engelli memur sayısı 2023 yılsonu itibarıyla 68.108'e ulaşmıştır. Kamu kurum ve kuruluşları kadro taleplerine esas bildirimlerinde cinsiyete dayalı bir bildirimde bulunamamaktadır. İstihdam edilen engelli memur

sayısı içerisinde engelli kadınların oranı %27,09 olup genel olarak işgücüne katılım oranından (%12,5) oldukça yüksektir.

İşçi statüsünde çalışan engelli istatistikleri ve meslek kategorileri Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne tutulmaktadır.

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları ve proje destekleri yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Diğer taraftan 26.05.2023 tarih ve 32202 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütülen evde bakım yardımından, hane gelirinin kişi başına düşen aylık geliri, asgari ücretin 2/3’ünden az olan ve sağlık raporu sonucuna göre ağır engelli/tam bağımlı olduğunu belgelendiren engelli bireyler yararlanmaktadır. Evde bakım ücreti olarak (10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık yardım ödemesi yapılmaktadır. Evde bakım yardımından 2023 yılı Aralık ayı itibarıyla 560.060 kişi evde bakım yardımından faydalanmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında uygulanan Engelli Aylıkları kapsamında;

- %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı;
- 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli olan yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

Öte yandan 2022 sayılı Kanunun uygulanmasında;

- a) Engel durumuna göre toplam engel oranı % 40 ile % 69 arasında olanlar “engelli”,
- b) Engel durumuna göre toplam Engel oranı % 70 ve üzeri oranda olanlar ise “başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek derecede engelli” olarak kabul edilir.

hükmü bulunmaktadır.

65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; “Nafaka bağlanan veya nafaka bağlanması mümkün olanlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık haktan yararlanan durumunda ya da uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışan durumunda kendisine bakmakla yükümlü bir yakını bulunan engelli çocuklar hariç olmak kaydıyla; Türk vatandaşı olan, 18 yaşını tamamlamamış ve ilgili mevzuatı çerçevesinde yetkili hastanelerden alınacak sağlık kurulu raporu ile toplam olarak en az % 40 oranında engelli oldukları kanıtlanmış durumundaki engelli yakınlarının bakımını fiilen yürüten Türk vatandaşlarından, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler

toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kiři başına dūřen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından bŸyŸkler için belirlenmiş olan asgari Ÿcretin aylık net tutarının 1/3'Ÿnden daha az olduğu ya da aynı tutardan fazla gelir sağlamasının mŸmkŸn olmadığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından tespit olunarak muhtalığına karar verilenleri, kapsar." hŸkmŸ bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2022 sayılı Kanun kapsamında verilmekte olan engelli ve engelli yakını aylıkları, yukarıda belirtilen mevzuat hŸkŸmleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız ile uluslararası kuruluşlar arasında imzalanan iş birliği protokolleri (UNHCR, UNICEF) erevesinde yıllık olarak imzalanan çalışma planları kapsamında Bakanlığımız gŸrev alanında faaliyetler yŸrŸtŸlmektedir.

Soru Ÿnergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız gŸrev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.